І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 189. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 12-го ЖОВТНЯ 1965 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER, 12, 1965 No. 189. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Понеділок, 11 жовтня 1965

В АМЕРИЦІ

КОНҐРЕС, ЗДАЄТЬСЯ, НЕ СХВАЛИТЬ СКАСУВАННЯ ЗАКОНУ ПРО ПРАВО НА ПРАЦЮ, з чим мусітиме помиритися президент Джансон, хоч він дуже сильно підтримував цей законопроєкт. Президент обіцяв робітничим організаціям, що він старатиметься, щоб Конґрес на цій сесії схвалив цей закон, але в Сенаті республіканці й частина південних демократів є проти того, бо саме в південних стейтах існує закон про право на працю, який дозволяє робітникам не належати до робітничих організацій і працювати в даному підприємстві. 11-го жовтня Сенат вирішує, чи продовжуватиметься обструкція в цій справі. Але немає потрібної більшости для припинення обструкції.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ АЙЗЕНГАВЕР ХОТІВ ВИСТУПИТИ З АРМІЇ, бо його під час першої світової війни приділили були до вишколу, як дуже доброго вишкільного офіцера, і він, тоді ляйтенант, не міг піти на фронт. Але його дружина Мемі відрадила своєму чоловікові, щоб покидав військо для журналістичної праці, і він її послухав, за що її хвалить в другому томі своїх спогадів. Айзенгавер згадує і радісні хвилини з другої світової війни, коли то Конґрес схвалював йому ранґу генерала бриґади, а по 10 мінутах ранґу генерал майора і вислав ці проєкти до підпису до Білого Дому. Це було в 1942 році.

ЛІКАРІ НАУКОВЦІ СТВЕРДЖУЮТЬ ЗВ'ЯЗОК МІЖ КУРЕННЯМ І СЕРЦЕВИМИ АТАКАМИ. Д-р Оскар Авербах і д-р К. Е. Геммонд досліджували 1,372ох чоловіків, які померли в шпиталі Ветеранської Адміністрації в Ню Оренджі, Н. Дж., і ствердили в їхніх артеріях склади товщу. Після того перевели опитування з представниками родин померлих. На основі цього опитування твердять ці лікарі, що чим більше цигарок викурював ветеран, тим більша верства товщу була в його артеріях. Фахівці від серцевих недуг твердять, що цей склад товщу в артеріях є причиною серцевих атак, які спричиняють смерть. Куріння спричиняє також пістряка легенів. Коли курець припиняє куріння, то пістрякові зміни легенів зменшуються.

ФІЛЬМ ПРО ПОКІЙНОГО ПРЕЗИДЕНТА КЕННЕДІ ВИСВІТЛЮВАТИМУТЬ І В ЗДА, бо Конґрес схвалив закон, згідно з яким цей фільм, випродукуваний Інформаційною Аґенцією ЗДА, виїмково можна буде показувати і в цій країні. Звичайно фільми цієї аґенції призначені для закордонних країн і їх не висвітлюють у ЗДА, щоб нікому не робити реклями за державні гроші. Це є документальний фільм, в якому представлена життєва кар'єра покійного Президента та трагічна його смерть і те, що настало після неї. Згідно з законом право на висвітлювання фільму видає Мистецький Центр ім. Джана Ф. Кеннеді.

ЦЬОГО РОКУ ПЕРЕДБАЧАЮТЬ БІЛЬШЕ ВИПАДКІВ ІНФЛЮЕНЦИ, і тому рекомендує Уряд Здоров'я щепитися проти цієї недуги. Флю в більшому числі появляється що кілька років, і цьогорічна зима належить до того періоду, в якому передбачають більше занедужань.

У СВІТІ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДІН РАСК КОНФЕРУВАВ в кулюарах Об'єднаних Націй в Ню Йорку з сімома прем'єрами, сімома віце-прем'єрами і 75 міністрами закордонних справ, між ними совєтським, британським, французьким і ін. Раск — твердить преса — ствердив у тих розмовах, що Північний В'єтнам не зайняв ясного становища, що він готов переговорювати про замирення, відступивши від первісних „4-ох пунктів" передумов, несприйнятливих для ЗДА. Тому ЗДА не прикладають значення натякам і поголоскам про ніби змінене становище північно-в'єтнамських комуністів.

В ІНДОНЕЗІЇ ПОШИРЮЄТЬСЯ АНТИКОМУНІСТИЧНА ХВИЛЯ настроїв. Демонстрації проти комуністів відбулися також на островах Суматра й Целебесі. В самій Джакарті відбулася знову величезна демонстрація з участю всіх антикомуністичних груп, головно мусульманської і націоналістичної. Один з віце-прем'єрів, Черуль Салег, вернувшись з подорожі до Пейпінґу, відразу поїхав на могилу шістьох вбитих комуністами генералів. Антикомуністичний рух шириться проти волі Сукарна, який висловився проти „помсти" за невдачну спробу державного перевороту. Військовики арештували кількох провідників комуністичної організації молоді, які признались до участи в убивстві тих генералів. В Джакарті спалено головну кватиру компартії. Арештовано к. 1.000 осіб — комуністів і їх поплентачів.

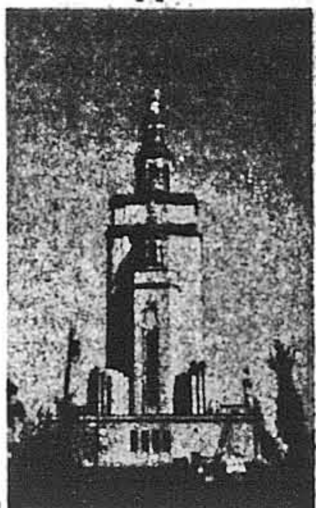
ГЕН. ВІЛЬЯМ ВЕСТМОРЛЕНД У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ДАВ ДОЗВІЛ вживати слізний газ в операціях проти комуністичних партизанів, щоб „викурювати" їх з підземних бункрів і криївок. Міжнародні пацифісти підняли були, за підшептом від комуністів, крик з приводу вживання „трійливих газів" у війні у В'єтнамі. Американська військова верхівка рішила знехтувати таку облудну пропаґанду.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ БУЦІМ ТО РІШИВ ЗРЕКТИСЯ своєї участи в азійсько-африканській конференції, яка 5 листопада ц. р. має відкритись в Альжирі. Пейпінґ втратив в останніх тижнях багато азійсько-африканських „приятелів" внаслідку невдачі його політики у В'єтнамі та індійсько-пакістанському конфлікті та, в останньому тижні, внаслідку провалу комуністичних інтриґ в Індонезії. Пейпінґ поставив за передумову своєї участи в Альжирі — гостре засудження американського „імперіялізму" та виключення з тієї конференції СССР. Багато азійсько-африканських держав заявились рішуче проти цих обох китайських вимог.

МЕТЕОРОЛОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ В УПСАЛІ, ШВЕЦІЯ, ПЕРШИЙ ПЕРЕХОПИВ підземний вибух в Семіпалятинському обширі, на Сибірі. Американська Комісія Атомової Енерґії офіційно повідомила, що вона знає про такий совєтський атомовий підземний вибух. Совєти з-правила промовчують такі події, але Комісія Атомової Енерґії виявила такі совєтські експерименти 15 січня і 3 березня ц. р. Кожний з тих вибухів мусів бути заздалегідь приготовлений, тому цей останній, з минулої п'ятниці, не стояв у ніякому зв'язку з недугою президента Джансона.

ТАСС ПОВІДОМИВ ЩОЙНО В 14 ГОДИН після того, як — за американськими твердженнями — повітряний корабель „Луна 7" розбився об поверхню Місяця: „Більшість операцій, потрібних для висаду на Місяці, переведено у наближенні до Місяця. Однак деяких операцій не зреалізовано згідно з програмою і треба додаткових поліпшень". ЗДА переводитимуть серію спроб висадити на Місяць безособовий повітряний корабель в 1966 році.

ПОНАД 10,000 НАРОДУ ВЗЯЛО УЧАСТЬ У ВРОЧИСТОСТЯХ ПОСВЯЧЕННЯ ЦЕРКВИ-ПАМ'ЯТНИКА У БАВНД БРУКУ

Церква-Пам'ятник в Бавнд Бруку

Бавнд Брук, Н. Дж. — Минулої неділі, 10-го жовтня, тут на посілості Української Православної Церкви в ЗДА відбулася одна з найбільш зворушливих та багатолюдних урочистостей американських українців: посвячення Церкви-Пам'ятника, збудованого на пошану мучеників і героїв, що життя своє віддали в боротьбі за волю України. Величаву Церкву-Пам'ятник збудовано з фондів, що їх склали більшими і меншими пожертвами в першу чергу православні українці, хоч було чимало пожертв і від українців католиків. У врочистостях посвячення Церкви - Пам'ятника, згідно з підрахунками організаторів та впорядчиків урочистостей, взяло участь понад 10,000 осіб практично з усіх осередків українського поселення в цій країні. Врочистості почалися вже в суботу, 9-го жовтня, відправою Всенічної, з участю Блаженнішого Митрополита Іоана та Владики Мстислава і в сослуженні багатьох священиків. У неділю врочистості започатковано облаченням Владик і Священиків у вівтарі, опісля відбулося посвячення Церкви-Пам'ятника ззовні і внутрі та Свята Літургія з участю обидвох Владик і численного духовенства. Після Літургії відбувся Молебень Подяки перед Церквою-Пам'ятником, також з участю Владик та всіх священиків. Молебень закінчено співом „Боже Великий, Єдиний" і українського національного гимну. До всіх відправ співав хор. Після відправи почав промову Владика Мстислав, але зворушення здавило йому горло й його промову прочитав один із священиків. Тоді вручено хоругви і грамоти тим парафіянам, що виконали плян збірки пожертв на будову Церкви-Пам'ятника. Врочистості закінчилися спільним прийняттям в одному з ресторанів околиці. Після молитви, програму започаткував коротким привітанням Владика Мстислав, передавши провід програми проф. Фізерові із Рутґерського університету. Після привітання гостей, що його виголосив Блаженніший Митрополит Іоан, слово забирали репрезентанти багатьох центральних установ і організацій. Проф. Іван Паливода промовляв від УККомітету, від Українського Народного Союзу промовляв його головний предсідник Йосип Лисогір, від Українського Робітничого Союзу його фінансовий секретар Едвард Попіль, від Союзу Українок Америки його голова пані Олена Лотоцька, від Т-ва Українських Лікарів Північної Америки його голова д-р Богдан Олесницький, від Ліґи Української Молоді Північної Америки її голова інж. Василь Полевчак та багато інших. Під час урочистостей ціла околиця Бавнд Бруку була всеціло під знаком українців.

20-річчя заснування української гімназії в Зальцбурґу відзначено ювілейним з'їздом на Союзівці

Союзівка, Кергонксон, Н. Й. — Двадцятиріччя заснування Української Гімназії, що була відкрита 17 вересня 1945 року втікачами з України в Зальцбурґу в Австрії, відзначили колишні учні та професори тієї гімназії многолюдним ювілейним товариським з'їздом на цій оселі УНСоюзу в Кетскилських горах в суботу і в неділю 9-10 жовтня ц.р. В з'їзді взяло участь 87 колишніх професорів й учнів Зальцбурзької Гімназії під проводом першого її директора проф. д-ра Володимира Калини, як також понад 120 осіб членів родин та гостей. Проведений успішно з'їзд був влаштований заходом окремого організаційного комітету, що його очолювали інж. Павло Палієнко, як голова, інж. Богдан Підлуський, як заступник голови та п-ні Христя Целевич Кушнір, як секретар. З'їзд проходив здебільша у формі клясових зустрічей і гутірок. В суботу увечері відбувся в гарно прибраній залі союзівкової Гостинниці бенкет, що його відкрив молитвою Впр. о. Юрій Гнатишак і що ним проводив інж. Павло Палієнко. Під час бенкету доповіді виголосили: від професорів — кол. директор Української Гімназії в Зальцбурґу проф. Вол Калина і від учнів д-р Іван Головінський. Із привітами на бенкеті виступали колишні професори гімназії: М. Бачинський, Роман Міхняк, який передав теж привіт від кол. другого директора гімназії Баб'яка і проф. Юліяна Каменецького, Іван Шандровський і д-р Іван Олексишин, як також гол. касир УНСоюзу Роман Слободян і ред. Б. Кравців від „Свободи". Після бенкету відбулася за аранжуванням інж. Б. Підлуського забава з мистецькою частиною і танцями. В неділю Службу Божу для численно зібраних гостей і учасників з'їзду відправив у каплиці св. Володимира душпастир Союзівки і також кол учень Української Гімназії в Зальцбурґу Впр. о. Любомир Гузар, який у своїй проповіді підкреслив велику ролю й заслуги українських педагогів у вихованні української молоді на еміґрації. Після Служби Божої Впр. о. П. Гузар відправив панахиду за покійних професорів й учнів, в тому й за померлого останніми днями катехита зальцбурзької гімназії Впр. о. Марка Гіля. Пленарна сесія з'їзду, що відбулася в неділю по полудні, була присвячена організаційним питанням, зокрема справі влаштування чергової зустрічі, відбуття спільної подорожі до Зальцбурґу, як також видання пропам'ятної книжки про Українську Гімназію в Зальцбурґу.

В ТОРОНТІ ГОТУЮТЬСЯ ДО ВІДЗНАЧЕННЯ 50-РІЧЧЯ З ДНЯ СМЕРТИ ІВАНА ФРАНКА

Торонто. — 13 вересня ц. р. тут відбулися місячні збори Українського Народного Дому, при вул. 191 Липинкат, на яких, між іншим, рішено провести належну підготовку до відзначення 50-річчя з дня смерти великого Каменяра Івана Франка. В циклю програми святкувань буде поставлена драма Івана Франка „Украдене щастя".

УКРАЇНЦІ КАНАДИ ВІДБУЛИ СВІЙ 8-ИЙ КОНҐРЕС У ВІННІПЕҐУ

Українська спільнота в Канаді і світі та українські визвольні змагання були головним предметом нарад цього парляменту канадійських українців. О. д-р Василь Кушнір переобраний на голову КУК. Внутрішня згода і солідарність у принципових справах характеризували перебіг і рішення Конґресу.

Вінніпеґ, Канада. — Упродовж суботи, неділі й понеділка, 9-11-го жовтня 1965, тут у приміщеннях готелю Роял Александер відбувся 8-ий з черги Конґрес Українців Канади, що є найвищою репрезентацією українців Канади. Спостерігачі вважають, що цей дбайливо підготований та вміло переведений Конґрес належав до найуспішніших сесій цього справжнього парляменту українців Канади, із виразною перевагою уваги для справи визволення України. Компромісовість у суперечних справах та загальне бажання узгіднити погляди і солідарність у рішеннях характеризували перебіг нарад і кінцевих рішень.

У Конґресі взяла участь 621 особа, в цьому 581 делеґат та 40 гостей. Між делеґатами було 45 від Відділів Комітету Українців Канади, 100 від Братства Українців Католиків, 100 від Українського Об'єднання, 85 від Ліґи Визволення України та 66 від Союзу Українських Самостійників.

Конґрес почався в суботу, 9-го жовтня перед полуднем, після благодарственних Богослужень у місцевих українській католицькій і українській православній катедрах. Відкрив Конґрес, вітаючи учасників і гостей, голова Комітету Українців Канади о. прелат д-р Василь Кушнір. Покликано Почесну Президію Конґресу, до якої м. і. входили сенатор Павло Юзик, ген. Садовський та три делеґати Українського Конґресового Комітету Америки: д-р Матвій Стахів, д-р Ярослав Падох та п. Ігнат Білинський. Ділову Президію, після відспівання гимнів Канади й Америки та після салюту новому канадійському прапорові, обрано в складі: Микола Плав'юк (Гемилтон) — голова, д-р Михайло Снігурович (Едмонтон), д-р Теодор Михайлівський (Вінніпеґ), Володимир Саґаш (Ріджайна), П. Лазарович (Торонто) — заступники голови, п. Дубилко (Торонто) та сот. Б. Панчук (Монтреаль) секретарі. Дбайливість підготови Конґресу проявлялася і в тому, що всі конґресові матеріяли: звіти, доповіді та проєкт резолюцій були приготовані друком в окремих брошурах.

Під час Конґресу виголошено ряд привітів та побажань. Привіт від перешкодженого посадника міста Дзюби виголосив міський радний Славко Рабчук, інж. Євген Пастернак вітав Конґрес від Державного Центру УНР, д-р Матвій Стахів від Українського Конґресового Комітету Америки, проф. Я. Рудницький від Української Наукової Ради. Листовні привітання наспіли від Митрополита Української Католицької Церкви в Канаді, ВПреосв. Максима Германюка з Риму, від православних Владик Бориса й Андрія, від українських центральних репрезентацій Німеччини, Австралії і Англії, від багатьох крайових організацій ЗДА і Канади, в цьому від Українського Народного Союзу та ін. Крім звідомлень з діяльности Комітету Українців Канади, було ряд доповідей, у цьому програмові на тему: „Нарід і Церква у справі збереження українства", „За соборну думку українців в діяспорі й Україні", „Український Світовий Конґрес", „Українська визвольна справа" та інші. — Голова КУК, о. прелат д-р Василь Кушнір у своєму експозе накреслив ряд програмових завдань КУК у майбутньому. Конґрес, вислухавши звітів екзекутивного директора КУК Володимира Кохана та Контрольної Комісії однодушно схвалив абсолюторію для КУК. Нові керівні органи Комітету Українців Канади обрано на 5-ій сесії Конґресу, —в неділю, 10го жовтня ввечері в такому складі: о. прелат д-р Василь Кушнір — голова; заступники голови: ред. Іван Сирник, Микола Плав'юк, мґр. Іван Іванчук; ген. секретар — Василь Сарчук; координатор — Юрій Гвоздулич; скарбник — Роман Врик; члени: ред. Михайло Сосновський, Іван Юзик, Іван Палюк, Теодор Кобзей, Сергій Радчук, д-р М. Марунчак, проповідник І. Р. Ковалевський, Семен Романів, д-р Т. Михайлівський, В. Коритовський, Марія Дима. Контрольну Комісію обрано в складі: Стефанія Савчук, Петро Башук, Семен Пуляк, д-р М. Прихідко, д-р Ст. Росоха та заступники: Михайло Воробець і Ол. Малофій.

До КУК не ввійшов уже один із найбільш заслужених його членів - основників інж. Володимир Коссар, який листом склав свій мандат та попрощався з уваги на свій вік. Конґрес довгими оваціями виявив вдячність та пошану інж. Коссареві.

Ще перед схваленням резолюцій Конґрес схвалив і вислав телеграми до Верховного Архиєпископа Йосифа Сліпого та всіх українських католицьких Владик Канади, що перебувають тепер на сесії Другого Ватиканського Собору в Римі, висловлюючи солідарне прохання і побажання українців-католиків Канади продовжувати всі можливі заходи для створення Українського Католицького Патріярхату.

В неділю, 10-го жовтня ввечері відбулася в театрі Плейгавз Академія-концерт для відзначення 25-ліття Комітету Українців Канади. Головним промовцем на цьому святі був канадійський міністер закордонних справ Мартин.

Наради Конґресу продовжувалися в понеділок, 11-го жовтня, з головною справою на порядку нарад: схвалення резолюцій.

Президент видужує швидким темпом і працює в шпиталі

Бетесда, Мериленд. — Президент Джансон в третьому дні після операції знов працював, підписуючи різні документи, розмовляючи з тими, що його відвідували та 10-го жовтня, в неділю, прийняв вперше журналістів. Він підписав кілька законів та чотири номінації на амбасадорів, дві номінації на суддів і одну номінацію на судового маршала. Президент делікатно але рішуче закликав Конґрес, щоб ще на цій сесії схвалив ті законопроєкти, які повинні бути вирішені ще цього року. Президент заявив журналістам: „Я почуваюся добре, хоч трохи ослаблений. Але все буде добре. Я дійшов до 200 фунтів, це значить, що моя вага є на 10 фунтів менша від тієї, яку я мав перед тим, як я ввійшов як Президент до Білого Дому". Президент прийняв віце - президента Гомфрі і його дружину, та бачився з п-і Джансон і зі своїми двома доньками — Линдою і Лусі.

Президент після відбутої операції в дні 8-го жовтня, видужує з нечуваною швидкістю. Вже в п'ятницю він вставав з ліжка і з допомогою лікаря та шпитальної прислуги зробив кілька кроків по кімнаті, в якій лежить. В суботу 9-го жовтня Президент, сидячи в кріслі, підписав 13 нових законів, між якими був закон проти відпливу золота із ЗДА та про потрібне збільшення електричного струму для машиністок в Конґресі. Лікарі виявили, що Президент мав один камінчик в проводі до нирки, який йому зоперували. Але не треба нової операції для вирізання ще одного камінчика. Домашній лікар родини Джансонів, д-р Джеймс Кейн сказав: „Президент видужує дуже швидко. Я не знаю нікого, який би швидше видужував, як він. Ми з того дуже вдоволені". Але в суботу Президент почувався дуже втомлений по операції, і йому боліла голова. „Та це звичайна річ після операції", — казав д-р Кейн, який ваважатиме на те, щоб Президент завчасно не захотів вийти із залі, в якій лежить. Перед спанням о год. 9-ій ввечері Президент підписав закон про видачу суми — $1 700 000 000 на поборювання вбогости. Під час цього Президент виголосив першу публічну заяву після операції, в якій казав, що для нього історія про боротьбу проти вбогости — це не справа грошей, це справа юнаків і юначок, чоловіків та жінок, які з ласки Бога і співчутливої нації не будуть залишені сами собі. Президент є вповні здібний виконувати свої обов'язки й він цікавиться різними справами та телефонічно розмовляє із своїми дорадниками. Кардіолог Президента д-р Вілліс Гарст заявив, що немає жадних проблем, що відносилися б до серця, на яке Президент хворів в 1955-му році. Тиснення крови, живчик і елекрокардіограма Президента є нормальні. Увечері 9-го жовтня відвідала Президента його старша доня Линда, яка прилетіла з Тексасу. Вона з п-і Джансон пила каву, а Президента кормлять дожильним способом. Коли Президент залишить шпиталь, він зможе нормально працювати, але кожного дня по полудні мусітиме трохи подрімати. Лікар заявив: „Я гадаю, що на деякий час проходи довкола Білого Дому мусітиме припинити". Д-р Джордж Галленбек, який оперував жовчевий міхур Президента, заявив, що цей орган людського організму належить до таких, без яких може людина жити. „Печінка витворює жовч, а жовчевий міхур збирає жовч в собі та висилає її до кишок після їжі людини", — казав д-р Галленбек. Коли ж зоперується жовчевий міхур, то жовч іде до кишок без огляду на це, чи людина їсть, чи ні. Величина жовчевого міхура залежить від того, скільки в ньому є жовчі.

У столиці Кашміру заворушення, як наслідок індійських репресій

Ню Делі. — Індійські власті потвердили, що в столиці Кашміру Срінаґарі вибухли криваві заворушення, при чому з ходу тамошніх подій виходить, що тамошні автохтони, в масі мусульмани, зареаґували проти поліційних метод правління індійської державної влади. Індійці арештували 5 лідерів кашмірського автономічного руху, який вимагає переведення плебісциту в тій провінції: від 17-ох років. Пакістан домагається перевести в Кашмірі плебісцит, Рада Безпеки ОН двічі наказала Індії зробити це, але Індія, зайнавши збройно Кашмір, інкорпорувала його і тепер не хоче поступитися з свого становища, що це — „інтеґральна частина" індійської держави. З цієї причини вибухла була між Індією і Пакістаном війна. Кількома наворотами вже сидів і тепер перебуває у в'язниці перший прем'єр Кашміру, званий „левом Кашміру", який теж задарма старався посередничити в цьому затяжному спорі та врешті був знову арештований індійцями. 400 студентів університету в Срінаґарі демонстрували у проти арештування видатних кашмірських діячів, Індійці не допустили їх, щоб вони передали меморіял голові обсерваційної місії Об'єднаних Націй, генералові Робертові Г. Німмо. Поліція стріляла спершу в повітря, опісля до демонтрантів, вбиваючи одного і багатьох поранивши. Купці в місті закрили свої крамниці на знак солідарности з демонстрантами. Індійські власті проголосили поліційну годину та скидають всю вину на „інфільтраторів" з Пакістану, які ніби підбунтували місцевих спокійних громадян. Водночас Пакістан зголосив нову скаргу до Об'єднаних Націй, оскаржившн Індію, що вона від проголошення воєнного перемир'я порушила його 105 разів. В минулу суботу індійші заатакували силою одної бриґади, себто 5.000 вояків, пакістанські позиції в кордонній смузі на північ від місцевости Тітваль. Тим часом в індійському парляменті прем'єр Ляль Багадур Шастрі перестеріг, що „фронт голоду" є не менше важливий і грізний, як воєнний фронт та закликав до посилених заходів в сільському господарстві, щоб Індія не була постійно залежна від довозу харчів з-закордону, головно з Америки.

В Ню Йорку відбувся концерт Теодора Терена

Ню Йорк. — Український Літературно - Мистецький Клюб в Ню Йорку влаштував Концерт оперового співака, баритона українських і чужих сцен, Теодора Терена, в неділю 10-го жовтня в залі Українського Народного Дому. Співак при заповненій залі відспівав згідно з програмою, 18 пісень та арій українських і чужих композиторів, між якими були 4 стрілецькі та три українські народні пісні. Присутні із захопленням вітали кожну пісню і домагалися надданих прикінці і співад виконав ще поза програмою „Ой чого ти дубе на яр похилився" Черкасенка - Стеценка та „Рушничок" Малишка - Майбороди.

НАТАЛІЯ ФЕДИНСЬКА ДОКТОРОМ ФІЛОСОФІЇ

Наталія Фединська з Блюмінґтону, Індіяна — осягнула в серпні 1965 р. в університеті Індіяна ступінь доктора філософії з анатомії й фізіології. Д-р Фединська є членом Наукового Товариства ім. Шевченка.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Несподівані шанси ОН

Хто міг сподіватися на 19-ій сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, коли ця установа була настільки спаралізована, що не могло відбутися ні одного ділового засідання, де треба було будь-яку справу переголосувати, що ось зараз на початку 20-ої сесії відкриються перед Об'єднаними Націями райдужні перспективи? Поперше, вибух індійсько-пакістанської війни подав першорядну нагоду Раді Безпеки встрянути з миролюбною місією. Вправді її трикратні заклики негайно припинити бої і відкликати війська на лінії з-перед 5 серпня ц. р. так і не були виконані, проте обидві воюючі країни свідомі безнадійности збройного зудару і раді використати посередництво ОН, щоб зберегти своє обличчя. Щоб не опинитися між Індією і Пакістаном, як між молотом і ковалом, Америка, який залежить на обох тих країнах, відмовилася від посередництва і підтримала в цій справі авторитет Об'єднаних Націй. СССР, не бажаючи поширення китайських впливів у Південній Азії, голосував у Раді Безпеки разом із ЗДА — і таким чином раптом в ОН з'явилась надія на можливість ефективної праці.

Однак, ця корисна для Об'єднаних Націй коньюнктура виявилась нічим у порівнянні з тим безцінним даруком, що його приніс їм — Папа Павло VI. Всі промови, звернення й заклики, всі пресові статті найбільших дійсних чи коньюнктурних звеличників та прихильників установи Об'єднаних Націй у сумі не принесли їй стільки добра, що півгодинна промова Папи Павла VI. Це був пеан на честь Об'єднаних Націй, як фортеці миру, як безстрашного борця за мир, як неструдженого миролюбного посередника, як виховника народів і держав, щоб вони зберігали те найбільше добро, що його має людство—мир. Стільки гарних слів на адресу Генеральної Асамблеї її члени не чули на всіх попередніх 19-ох сесіях. Очевидно, що це мусить підвищити моральний авторитет Об'єднаних Націй. Оплескування промови Папи також усіма комуністичними делеґатами за вийнятком альбанського, що єдиний з-посеред 117-ох членів ОН абсентувався, та спеціяльна просьба Громика, щоб Папа прийняв його на короткій авдієнції поруч з іншими головними делеґатами, — скріпили надію на можливість практичного діяння апарату ОН. З цією думкою прибули до Ню Йорку деякі голови держав та численні міністри закордонних справ, між ними британський і французький.

Ватиканська дипломатія належить до найкраще поінформованих у світі, і Папа не робить ні одного кроку, не каже ні одного слова — необдумано. Тому, видно, рішено у Ватикані свідомо і пляново підтримати авторитет Об'єднаних Націй, в надії, що в ситуації, коли комуністичний Китай осягнув атомову зброю, вони, може, таки відіграють позитивну ролю в рятуванні світу від воєнної катастрофи. Як заявив сам Папа, його місія була тільки спробою, він сам був тільки „післанцем, який доручив листа", що його змістом було Христове вчення. Чи буде успішною ця спроба, чи сила духа виявиться вже тепер вищою над силами фізичної аґресії, чи вдасться Об'єднаним Націям знайти вихід з лябіринту суперечних амбіцій і інтересів — покаже майбутність.

Парадоксальна „державність"

У четвер 7 жовтня ц. р. під час дебат на Генеральній Сесії Об'єднаних Націй виступив із промовою голова делеґації Української ССР на 20-ту сесію цієї ж Асамблеї Петро Тимофійович Тронько, який є водночас заступником голови Ради Міністрів, значить, віце-прем'єром УССР. Промовляв він демонстративно українською мовою, безперечно з тією метою, щоб показати не так перед світом, як перед українською еміґрацією у вільному світі, що Українська ССР є справді таки „державою українського народу", „незалежною і суверенною", як це намагається доводити совєтська і „проґресистська" пропаґанда. Виступи в ОН обмежені, згідно з устійненою процедурою, звичайно п'ятьма найважливішими мовами світу, в тому числі й російською, але вийняток роблять для голів урядів таких чи інших держав, які хочуть промовляти рідною мовою. В даному випадку зробили таки вийняток для Тронька, трактуючи його як голову уряду УССР, хоч насправді він є тільки одним із дальших заступників голови Ради Міністрів УССР.

Виступ Петра Тронька в ОН знову привернув увагу правників і і державознавців до приблеми „державности" Української ССР. Він увиразнив ще раз, що ця „державність" перебуває в такому парадоксальному становищі і виявляється в таких фактах, які не трапляються в ніякій із існуючих, справді незалежних і суверенних держав світу. Незалежність і суверенність УССР ставить під сумнів найперше вже самий факт призначення П. Тронька на голову цьогорічної офіційної делеґації УССР до Об'єднаних Націй. Згідно з обов'язуючою процедурою, на голову делеґації якоїсь держави до Генеральної Асамблеї ОН призначається або міністер закордонних справ, або у вийнятковому випадку прем'єр даної держави. Проте, під сучасну пору Українська ССР не має ні міністра закордонних справ, ні прем'єра. Становище міністра закордонних справ, що ним був до 23 серпня ц. р. Лука Паламарчук, відставлений на підрядне становище посла в одній із африканських держав, залишилося необсаджене, і вже третій місяць немає ніяких повідомлень про те, кого призначено на його місце. Дивовижна справа з т. зв. головою Ради Міністрів УССР. Призначений на цей пост „указом" Верховного Совєту УССР з 28 червня 1963 року Іван Казанець, дотогочасний другий секретар ЦК КПУ, зник з початком 1965 року із Києва і опинився, як повідомляють московські „Известия" з 3 жовтня ц. р., за „указом" Верховного Совєту СССР, на підрядному в порівнянні до прем'єрства УССР, становищі... міністра чорної металюрґії СССР. Ніякого повідомлення про зняття І. П. Казанця з посту голови Ради Міністрів УССР в совєтській пресі не було. А ще дивовижніше справа з виконуючим тепер обов'язки прем'єра УССР Никифором Кальченком. Усунений ще 28 лютого 1961 року з посту голови Ради Міністрів УССР Никифор Кальченко виявився по чотирьох роках, як перший заступник голови цієї ж Ради Міністрів і урядує тепер замість Казанця. Ніякого вияснення в цій справі теж не було.

Така то „державність" Української ССР — держави без голови уряду, без міністра закордонних справ, без ряду міністерств, що є в кожній суверенній державі. Цієї парадоксальности і дивовижности не усуне й виголошена українською мовою промова Петра Тимофієвича Тронька, що виступає на форумі ОН, як голова тієї фіктивної держави і намагається доказувати вживанням української мови, що УССР це — „держава українського народу". Парадоксальности цьому виступові додає ще й те, що робить Тронько це в той час, коли в Українській ССР українська мова, як державна, проскрибована в самій Раді Міністрів і майже в усіх державних та громадських установах.

Ярослав Курдидик

МАЛІ ВІЙНИ, ЯК ЗАСІБ ПРОТИ ВЕЛИКОЇ

Світової слави історик, проф. Тойнбі, має повну слушність, коли твердить, що „в історії змінюються тільки люди, але підложжя і спонуки, з яких вони діють, залишаються ті самі". Ось для прикладу тепер, коли роззброєнева конференція в Женеві немовби закам'яніла в непорушності, варто повернутися до сивої давнини і пригадати, що заклики та намагання встановити „вічний мир" і заборонити „диявольські засоби вбивання людей" — не нові, і не є бажанням людей лише нашої доби.

Вороги Візантії зверталися у своїй безпорадності до всіх тодішніх голів держав із закликами, щоб вони вплинули своїм авторитетом на Візантію, і вона перестала вживати таких методів воювання та нищення людей, як обстрілювання їх вогняними стрілами, влаштовування вовчих ям із вигостреними колами, обливання вояків із мурів твердинь розтопленим оливом або киплячою смолою.

Тепер повторюється у зміненій формі те саме, коли провідні мужі світу закликають ворожі сторони роззброїтися і припинити виготовляти щораз грізнішу атомову зброю.

Це річ самозрозуміла, що атомової зброї не можна відсепаровувати від звичайної зброї, бо все мистецтво воєнного нищення заключає в собі, як-не-як „диявольські засоби" вбивання людей. І коли без особливих зусиль припинено вживання такої грізної у своїх наслідках зброї, як отруйні гази, то тільки тому, що вони іноді становлять більшу загрозу для самого напасника, як для його ворога. Воєнний коментатор Б. Д. Кларк завважує, що отруйні гази це така контроверсійна зброя, що ті особи, які думають її виводити на поле бою, мусять числитися з тим, щоб вона „не зліквідувала їх самих".

Варто також пригадати, що коли А. Нобель винайшов динаміт, то чимало воєнних теоретиків заявляли, що з цим винаходом осягнено „рівновагу взаємного терору", тобто, переклавши на просту мову, коли дві сторони поважаться воювати, обидвом їм загрожуватиме ліквідація. „Добу динаміту" можна порівняти із теперішньою атомовою добою, в якій досягнено „апогею нищівности" і в якій висувається ті самі арґументи.

Але ж скільки воєн відбулося після винайдення динаміту, який, — міркували теоретики — мав їх унеможливити з огляду на взаємну загрозу знищення. А скільки у тих війнах загинуло вояків і цивільних людей!

Воєнний історик Ю. Фуллер пише: „Не забуваймо, що від часу, коли винайдено динаміт, який може завдати людству величезної шкоди, населення земної кулі майже подвоїлося, а до 2000-го року воно ще раз подвоїться, коли за основу взяти 1965 рік. Отже людство підсвідомо — у відповідь на загрозу знищення — множиться в щораз більшій проґресії.

З другого боку бачимо, що завжди впарі з тим, як людський розум видумував якесь нове знаряддя нищення, той же самий розум придумував засоби сповільнювати, послабляти або й зовсім унешкідливлювати діяння цього знаряддя.

Китайський комуністичний вождь Мао Тсе-тунґ свідомо зміряє до атомової війни, розраховуючи, що в тій війні червоний Китай, навіть якщо і втратить 300 мільйонів людей, все ще залишиться державою з найбільшим числом населення і всилу цього домінуватиме в „поатомовій добі".

ЗДА і СССР підходять до питання майбутньої війни з іншими критеріями і забезпечують себе проти атомового знищення розбудовою щораз могутнішої зброї, щоб „моральним терором" відвернути загладу. В останньому своєму бюджеті ЗДА призначили на озброєння 12%, а СССР — понад 20%.

Тим часом у різних місцях ґльобу спалахують щораз нові малі війни. Москва підтримує і розпалює ті війни, як „визвольні", зі страху, щоб провід у світовому комуністичному русі не перебрав Китай. А ЗДА примушені загрожені комуністами країни обороняти при допомозі тих малих воєн, зі страху, щоб комунізм не поріс в силу й не захитав політично-мілітарної рівноваги в світі.

Теоретично міркуючи, виходить, що єдиним запобіжником проти апокаліптичної війни, яка загрожує людству загибіллю, покищо залишаються малі війни.

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

ІНДІЯ І КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ЗНОВУ ОБМІНЯЛИСЬ нотами протесту з приводу здогадного порушення кордонів. Індія твердить, що комуно-китайські вояки вступили до Сіккіму, що стоїть під протекторатом Індії, та обстріляли з скорострілів індійських вояків. Індія домагається припинення таких „провокаційних дій". Знову ж Пейпінґ закидає індійцям, що вони порушили кордон біля окупованого Китаєм Тибету та загрожує „важкими наслідками" такого поведення.

ОБИДВІ АРАБСЬКІ РОБІТНИЧІ СПІЛКИ В АДЕНІ НА АРАБСЬКОМУ ПІВОСТРОВІ ПРОГОЛОСИЛИ 36-годинний генеральний страйк на знак протесту проти проголошення британськими властями поліційної години та ведення масових ревізій по хатах. Британія обіцяла Аденові самостійність у 1968 році, а арабські націоналісти хочуть її негайно.

Богдан Галайчук

ОБОРОНА ПРАВА НА КОМУНІСТИЧНУ СУБВЕРСІЮ

II

Фернандез Льонґ, добрий професор інженерії, допустився тактичної помилки, заганяючись на чужий для нього історичний терен. Не треба буяти по всіх континентах, вистачить обмежитися південною частиною американського континенту. Не знаю — я не історик — чи справді знайдемо там багато прикладів небезпеки, про яку згадує його маґніфіценція, але можна вказати на іншу небезпеку, і то в усіх країнах, починаючи від гарячого Каракасу, а кінчаючи на Монтевідео. Венесуельські партизани — здебільша студенти каракаського університету, в якому, слід додати, комуністичні студенти деколи забарикадовувалися та відкривали стрілянину, щоб створити у столиці тривожну атмосферу і таким чином спричинити провал Бетанкурових соціяльних реформ та перемогу кастризму. Університет в Монтевідео має могутню комуністичну групу тиску, перед якою вгинається уряд, дармащо він зовсім вільний від комуністичної інфільтрації. Як пояснювали мені добре поінформовані особи, на минулорічній консультативній нараді у Вашинґтоні уруґвайський міністер зайняв виразну прокастрівську позицію виключно зі страху перед бешкетами, небезпечними для хиткої уруґвайської економіки, що їх кожної хвилини можуть вчинити студенти єдиного в країні університету, контрольованого комуністами.

На цьому історичний досвід не кінчиться.

Говорили у міжвоєнній Галичині, що шкода вибирати на солтиса порядну людину, бо він скорше чи пізніше схрунить. Подібне можна сказати й про ректорів тутешніх державних університетів.

Попередній ректор Олівера, талановитий економіст, католик, демократ, був бездоганним громадянином до часу, поки вибрали його на ректора. У травні цього року він мусів зрезиґнувати, упокорений та осмішений, вгнувшися перед „ветом" комуністичної ячейки проти доповіді американського економіста Волта Ростова. Велика була радість, коли у виборах переміг (мінімальною більшістю голосів) Фернандез Льонґ комуністичного поплентача Ролянда Гарсію. Тим більше, що новий ректор, подібних переконань, різнився, згідно з загальним переконанням, від свого попередника непримирністю супроти комунізму; Олівера, мовляв, належав до „м'яких" гуманістів, Льонґ — до „твердих". У світлі останнього листа він виявляється ще для декого „кориснішим", ніж його попередник. Закономірність процесу із солтисами та ректорами — це друга історична наука, над якою варто призадуматися Льонґові.

На думку декана філософічного факультету, зовсім нормальним є „відгук" в університеті на події, які проходять поза ним: „Ніякий університет не є, як дехто того бажає, монастирем буддійських ченців". Також його однодумець проф. Гарсія (у недавніх виборах ректора кандидат комуністичної студентської федерації Буенос Айресу) висловив погляд, що університет повинен бути неконформістичним та критичним і що всі університети світу „бавляться в політику". Він, мовляв, дістав листа, підписаного багатьма професорами й студентами американського університету в Беркелі (Каліфорнія), які офіційно заповідали створення руху проти інтервенції ЗДА у В'єтнамі.

Проф. Роляндо сказав неправду: розполітикований університет це покищо специфічно латиноамериканське явище. Три роки тому ваш кореспондент брав участь, як представник сеньйорської „Обнови" у конґресі „Пакс Романа" в Монтевідео, де на денному порядку була дискусія над ролею університету як поступової сили соціяльної трансформації. Всі европейські й північноамериканські учасники дискусії на ту тему (між ними два американські та два канадійські українці) просто не розуміли, як студент може мати якесь інше завдання поза підготовою до професії і, вже після диплому, громадсько - політичної праці. І нелегко було їм з'ясувати специфічні латиноамериканські умовини, які спричиняють вилім у цій, притаманній для Заходу, засаді.

Не твердимо, щоб видумкою був лист з Беркелі. Такі „протиінтервенціоністичні" тенденції серед американського студентства відомі, і, ніде правди діти, мають вони деяку основу, якої бракує демагогічним виступам латиноамериканського студентства: годі дивуватися, що молодому американцеві не усміхається смерть в обороні далекої азійської країни, народні маси якої не спішаться оборонятися проти комунізму, а генерали за державними переворотами не мають часу на оборону. Та справа не в раціональності мотивів, а у факті, у розмежуванні завдань та відповідальности між державною владою і університетом. Коли беркелейські студенти рішатимуть про війну у В'єтнамі, тоді Джансонові, Расковi і МекНамарі хіба прийдеться сісти на університетську лавку.

Львівське „Діло", порушуючи такого роду ситуації, давало стандартний заголовок „Кавеант консулес!". Коли ініціятиви в беркелейському стилі не зустрінуться з належною відповіддю здорової більшости, американське студентство може опинитися на похилій площині. Нехай сумний арґентинський досвід буде осторогою.

Чималу ролю можуть тут відіграти студенти з-поза залізної завіси. Поважні осяги має в цьому напрямі у бразилійському університеті в Куритибі український студентський діяч Овчаренко. Союз Арґентинсько - Українських Студентів у Буенос Айресі також проявляв ініціятиву в цій царині; протикомуністичні виступи двох українців справили помітне враження на загальних зборах Арґентинського Комітету Молоді. Теперішній генеральний секретар Студентів Середущої та Східньої Европи, українець, систематично анґажує членство федерації на протикомуністичному фронті. З його ініціятиви Центр Славістичних і Совєтознавчих Студій при тутешньому Католицькому Університеті організує для тої цілі окремий курс. (Кінець)

ОРГАНІЗАЦІЯ НОВОГО УРЯДУ В НІМЕЧЧИНІ

Мюнхен. — У неділю 3-го жовтня відбулися додаткові вибори до парляменту Німецької Федеративної Республіки в двох округах: у Баварії (Швайнфурт) та в Тавнусі (південно - західня Німеччина). Це сталося внаслідок смерти двох кандидатів перед загальними виборами 19 вересня. В обох випадках перемогу мали „унійні" партії (Християнсько - Демократична і Християнсько - Соціяльна).

За звичаєм, новий уряд має бути затверджений повним парляментом. Унійні партії мають разом 47.6% виборців, що брали участь у голосуванні. Отже ці партії не можуть створити уряду самі, бо мають у парляменті разом 245 послів супроти 251 мандату двох інших партій — соціял - демократичної та ліберальної. Ерґард, за яким стоїть формально Християнсько - Демократична Унія (196 послів), хоче відновити попередню коаліцію з лібералами (49 мандатів). Однак, він має труднощі, бо Баварська Християнсько - Соціяльна Унія (49 послів) „на ножах" з лібералами.

Ще перед виборами до парляменту ліберали заявляли, що не візьмуть участи в коаліційному уряді, якщо його членом буде призначений вождь Баварської Партії Штравс. Поза цією персональною перешкодою є ще інший „камінь преткновенія": політичні розбіжності в самій партії Ерґарда. Колишній прем'єр Аденауер не вважає Ерґарда за політика. Він хотів би мати на чолі уряду іншу особу: про себе 90-літній Аденауер не думає.

Аденауер не зважаючи на різні політичні „скоки" де Ґолля хоче, щоб Німеччина зберегла дружбу з Францією. Ерґард і міністер закордонних справ Шредер за тіснішу співпрацю із ЗДА, бо вважають, що Німеччина мусить орієнтуватися на наймогутнішу в світі державу. Є сильна течія в „унійних партіях", яка готова замінити „малу коаліцію" з лібералами на „велику коаліцію" з соціял - демократами. Бо мала партія лібералів, бувши „язичком у вазі", вимагає для себе більше впливу в уряді, ніж дозволяє її невелика кількість у парляменті (49 послів).

Уже віддавна кружляють поголоски, що ідею „великої коаліції" з соціял - демократами піддержує не тільки президент республіки Любке, але також голова Християнсько - Демократичної Унії Аденауер. Цей, останній, мовляв, дуже не долюбляє Ерґарда, і хоче відсунути його з уряду через „велику коаліцію" з соціял-демократами. Бо Ерґард не раз заявляв, що він нізащо не візьме участи в уряді у коаліції з соціялістами (соціял - демократи мають у парляменті 202 голосів.

Коли пригадати, що в 1963 році саме ліберали своїм ультиматумом примусили Аденауера покинути пост прем'єра в уряді Німеччини, то можна думати, що Аденауер не має особливих симпатій до лібералів.

Як бачимо, поряд з політичними інтересами, є також персональні „вузли", що їх доведеться розплутувати політичним партіям у парляменті Німеччини. В цій грі сильній соціялістичній партії судилася роля глядачів. Її провідники охочі взяти участь в уряді і мають широкі пляни в міжнародній політиці, зокрема на Сході. Але їх участь в уряді була б поразкою лібералів і самого Ерґарда, переможця у виборах. Це був би парадокс. Але історія знає ще більші парадокси.

П. А.

„ПОЛІССЯ ... СКЛАДНИЙ КРАЙ"

Кожного другого дня керівники комсомолу Полісся їдуть на „газиках", а де й пішки до віддалених сіл.

Чого ж вони їдуть? О. Васильківський у „Молоді України" з 19 вересня пише, що їдуть вони, щоб провадити антирелігійну роботу, випускати газету „Войовничий Атеїст", листки „Прожектора" і взагалі боротися, як він саркастично зауважує, з „братами й сестрами во Христі".

Але самі режимові аґітатори признаються:

— Полісся — складний край...

Це значить, що українці там міцно тримаються Христової віри.

ГРЕЧКА НАД ЗБРУЧЕМ

Колгоспи Тернопільської области вже здали державі понад п'ять тисяч тонн гречки — у два рази більше, ніж торік.

З ланів Надзбруччя, — повідомляє далі „Радянська Україна" з 18 вересня, — надійде в державні засіки з урожаю цього року понад сім тисяч тонн „північного рижу".

Степан Смерека - Чорний

ТЕАТРАЛЬНІ ІДЕЇ ТА ЕСТЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ КАРПЕНКА-КАРОГО

1

Світогляд Івана Карпенка - Карого формувався у надзвичайно складних і суперечливих умовах суспільного життя 1860 - 70-их років, під великим впливом ідей Французької революції, що почалася в липні 1830 року, польського повстання (1863 - 1864), а також революційно - демократичної літератури, що віддзеркалювала корінні інтереси народних мас, зокрема селянства. Карпенко - Карий виявляв глибоке зацікавлення й пошану до великих письменників - мислителів, які в своїх творах ставали на захист демократичних прав свого народу.

У бібліотеці Карпенка-Карого були повні комплекти таких видань Герцена, як „Колокол" і „Полярна Звезда", заборонені царським урядом. Постійно привертали до себе його увагу твори Салтикова - Щедріна.

Карпенко - Карий зачитувався творами французьких енциклопедистів — Дідро, Вольтера, Руссо та економічними трактатами Бокля і Мілля. Великий вплив на формування його поглядів мали твори українських письменників І. Котляревського, Т. Шевченка, М. Вовчка, Ів. Франка та ін.

У Єлисаветграді влаштовував Карпенко - Карий щосуботи літературні вечори, на яких згуртовував молодь. На тих вечорах, поруч творів українських письменників, читалося твори визначніших чужоземних письменників, які спричинились, зокрема, до формування театральних поглядів Карпенка - Карого.

Велику ролю у зростанні Карпенка - Карого як драматурга, артиста і режисера відіграли п'єси Гоголя, Шевченка, Грибоєдова та Островського. Погляди Гоголя на театр, зокрема на завдання комедії, він вважав незаперечними.

Задовго до початку своєї сценічної діяльности Карпенко - Карий уважно студіював драматургію Островського, вивчив напам'ять ролю Жадова з п'єси „Прибуткове місце" і пізніше виконував її з великою майстерністю. Образ Жадова приваблював його патосом обурення і протесту проти неправди, лихих учинків, бажанням справедливости і загального добра. Кращими сценічними образами, створеними Карпенком - Карим — актором на початку 1890-их років, були образи із комедій Островського. Шляхетна ідея боротьби проти „темного царства", влади грошей, хижацтва, проти насильства царських чиновників, самодурства в усіх його виявах, патос служіння пригнобленому народові надихали Карпенка - Карого на глибокі творчі задуми.

Восени 1881-го року Микола Тобілевич (Садовський) одержав запрошення від свого земляка Марка Кропивницького приїхати в Кременчук на полювання. Кропивницький служив у російській драматичній трупі антрепренера Ашкаренка, що ґастролювала в той час у Кременчуку. Колись, ще до військової служби, М. Тобілевич брав разом із Кропивницьким участь в аматорських спектаклях. Згодом М. Кропивницький став професійним актором, а Микола Тобілевич пішов на військову службу. Тепер друзі вирішили зустрітись. Кропивницький просто із залізничої станції повіз Тобілевича до себе в готель „Рига" і тут почав намовляти його іти працювати в театрі.

— Я пішов би на сцену, коли б можна було грати українські п'єси, — сказав Микола Тобілевич.

— А давай спробуємо щастя, — пошлемо на ім'я міністра прохання, щоб дозволив українські вистави! — запропонував Тобілевич.

Саме в цей час нагодився Ашкаренко, попереджений про приїзд Тобілевича. Тут же в „Ризі" вони втрьох склали „слізне" прохання міністрові внутрішніх справ Лоріс - Мелікову. Телеграму вислано того самого дня. Тижнів за два прийшов дозвіл від міністра на вистави українських п'єс. Складено новий репертуар, куди увійшли: „Наталка Полтавка", „Назар Стодоля", „Сватання на Гончарівці", „Дай серцю волю, заведе в неволю", „Шельменко - денщик", „Гаркуша" та інші. Незабаром з'явилася афіша на першу українську виставу „Наталка Полтавка".

З того дня театр завжди був переповнений. Слава про успіх української трупи Ашкаренка поширилась не тільки по Полтавщині, а й по Харківщині та Київщині.

***

Театральну і літературну діяльність поєднував Карпенко - Карий з громадсько-політичною. У 1881 - 83 рр. він перекладає на українську мову повість „Подлиповцы" Ф. Решетнікова, „Книжку чеков" Г. Успенського, пише оповідання „Новобранець", закінчує свою першу драму „Бурлака".

У 1883-му році до Єлисаветграду прибула об'єднана трупа видатних українських артистів, очолювана М. Старицьким. Карпенко-Карий вступив до тієї трупи Але на цей раз його артистична діяльність була короткою.

Наприкінці того ж року театр був на ґастролях в Ростові над Доном. Туди ж прибув і Микола Лисенко. Він привіз для ознайомлення свою нову оперу „Утоплена" за сюжетом повісти Гоголя „Майська ніч". Почалися перші проби. І раптом сталася подія, яка глибоко схвилювала всю трупу

Якось уранці, на сцені, де розташувався хор, несподівано з'явився жандарм. Музика увірвалась. Лисенко, що сидів за диригентським пультом, закам'янів з піднесеною рукою. Не звертаючи уваги на викликане його появою сум'яття, жандарм голосно запитав:

— Хто тут буде Іван Карпович - Тобілевич, який криється під прізвищем Карпенко - Карий?

Старицький, почувши, що оркестра припинила гру, вибіг з директорського кабінету.

— Що трапилося? — запитав він схвильовано.

— Ви будете Іван Карпович Тобілевич? — втупився в нього жандарм.

— Я Іван Карпович Тобілевич, — сказав Карпенко-Карий виходячи з-за куліс. — Чого вам треба?

Жадарм витяг складений учетверо папірець.

— Прочитайте і розпишіться.

На сцені і в залі стояла мертва тиша, ніхто не ворухнувся, погляди всіх вп'ялися в аркушик паперу, що його одержав Ів. Карпович.

В. Суходольський. Народна артистка. Держ. В-во дитячої літератури УРСР. Київ — 1961, стор. 78.

1) В. Суходольський. Народна артистка. Держ. В-во дитячої літератури УРСР, Київ — 1961, стор 146 - 147.

(Далі буде)

Паломництво на могили борців за свободу

Панахида на цвинтарі у Фінис Пойнті

19-го вересня на американському воєнному цвинтарі у Фінис Пойнті в стейті Ню Джерзі відслужено панахиди над забутими могилами трьох антикомуністів: старшого ляйтенанта Гната Назаренка, ляйтенанта Феоктиста Калініна й рядового Пилипа Платова, які 29-го червня 1945 року в таборі військово-полонених у форті Дікс (Н. Дж.) при спробі американців примусово віддати їх в руки совєтчиків, відібрали собі життя.

Ініціятором влаштування паломництва була американська організація Молоді Американці за Свободу при співучасті „Міжнародньої Федерації Молоді За Свободу" й організації Американці за Визволення Поневолених Народів. Ця остання запросила до участи антикомуністичні організації всіх національних груп в ЗДА. Зпоміж тих, що брали участь у паломництві, українська група була найчисленнішою. Вона складалася переважно з членів Спілки Визволення України з Ню Йорку, Нюарку, Трентону й Філядельфії. Члени СВУ з Трентону на чолі з п. В. Котелевцем зложили біля могил два вінки: один від організації Американці за Визволення Поневолених Народів, а другий від Спілки Визволення України.

Організовану участь з прапором і вінком взяла делегація Вратства бувших Вояків Першої Української Дивізії — УНА, відділ в Ню Йорку, до складу якої входили п. п. М. Заклинський, В. Мац, Г. Яремчук, д-р Б. Лівицький, а в національних строях Оксана Гідей і Олена Штогрин. Відділ ООЧСУ з Вашингтону заступав голова п. В. Масвський, а відділ УККА з Честеру інж. С. Шевченко — голова, п. Б. Стельмах — заступник голови, п. п. М. Бориславський, І. Стельмах і п-ні Т. Стельмах.

З уповноваження Митрополита Івана й Консисторії Української Православної Церкви в ЗДА, паломництво української групи очолював о. прот. М. Литваківський з хором української православної парафії з Мілвіллу.

Групу козаків з їх прапорами очолювали інж. В. Глазков і військовий отаман Н. Назаренко.

В урочистостях зі своїми національними прапорами брали участь хорвати, естонці й латиші. Білорусів репрезентував інж. Плескачевський.

Першим відслужив панахиду о. прот. м. Литваківський в сослуженні дяка І. Найди . Гарно співав хор під керівництвом п. С. Козачука

Другу панахиду відслужив настоятельСв. Покровського монастиря на Новій Кубані (Н. Дж.) о. Адам Бурхан.

Офіційну частину паломництва відкрив п. Альфред Корн — президент Американці за Визволення Поневолених Народів. Він сказав, що настане час, коли борців проти комунізму будуть вшановувати салютом з гармат , а не так скромно, як це відбувається тепер. Він казав: „Вони боролися проти комунізму, практику якого пізнали на власному досвіді, вони боролися за свободу своїх народів. Ми, американці мусимо знати, як це сталося, що їх без суду й слідства віддавано в руки комуністичних тиранів?"

Другим промовляв і керував офіційною частиною п. Джон Ля Монт голова організації Молоді Американці за Свободу, який між іншим сказав, що в складі її дорадників є п'ятьдесять конґресменів і сенаторів та понад 150 визначних осіб американського політичного світу. Він з'ясував мету врочистостей, якими щойно через 20 років вшановуємо тих, що боролися проти комунізму, який загрожує цілому світові, а в тому й ЗДА.

Доповідь документальними даними про примусову репатріяцію антикомуністів до СССР прочитав п. Ричард Крейн з Вашингтону, який виступав від імени Міжнародньої Федерації Молоді за Свободу.

Він закликав згуртувати всі антикомуністичні сили в ЗДА для боротьби проти комуністичної загрози в цій країні й в усьому світі.

Від спілки Визволення України промовляла по англійськи д-р Валентина Калиник , від козаків інж. В. Глазков й від імени Світового Леґіону Визволення Естонії п-ні Д. Какуліс.

Щож сталося у Форті Дікс?

Співробітник дослідного відділу Міжнародньої Федерації Молоді за Свободу, Ричард Крейн , вже довший час призбирує матеріяли, документи й свідчення, що відносяться до історії примусової видачі комуністам осіб, які після Другої Світової Війни опинилися за межами СССР, чи тих держав, що знайшлися під комуністичним режимом . До таких осіб, як відомо належали вивезені німцями на примусові роботи до Німеччини й інших західніх держав, що були під німецькою окупацією, переважно мешканці СССР; військово-полонені, чи добровольці з різних народів СССР, які були в німецькій армії чи в окремих національних з'єднаннях, сподіваючись цим шляхом боротися за визволення своїх народів з московсько-комуністичного рабства.

На підставі вже зібраного матеріялу Ричард Крейн, готує видання в англійській мові, яке буде присвячене цим трагічним подіям та змальовуватиме дійсний образ учасників визвольних рухів, що боролися не за чужі й зовсім невідомі їм цілі німецького нацизму, а за свободу своїх народів.

Під час своїх дослідів, Ричард Крейн виявив, що справжні борці за Свободу були примусово видавані комуністичній Москві не лише в Західній Европі, але й із ЗДА.

Кілька соток вояків і офіцерів, які на західньому фронті у Франції потрапили в полон американської армії, були привезені до ЗДА й приміщені в таборі Форт Дікс у стейті Ню Джерзі. Серед них були українці, грузини, козаки, білоруси, туркмени й інші.

Після закінчення війни, вони, як бувші совєтські громадяни, згідно умови з Ялті між Москвою й західніми союзниками, підлягали репатріяції до СССР. Про це їх було повідомлено, але усі вони категорично відмовились добровільно повертатися на вірну смерть. Їхні докази, що вони антикомуністи й боролися проти совєтів, як системи рабства, на рішення відповідних американських чинників ніякого впливу не мали.

29 червня 1945 року на подвір'я табору заїхали вантажні авта, якими полонених мали відвезти до Ню Йорку, а звідтіля пароплавом до СССР.

Але полонені забарикадувались в бараках і вирішили боронитись. Тоді начальник табору, підполковник американської армії Г. Тирш викликав військо й наказав закидати полонених гранатами зі слізним газом ...

Між військом і безбройними полоненими зчинилася нерівна боротьба, внаслідок якої три американські вояки й вісім полонених були ранені. Інші три: ст. ляйтенант Гнат Назаренко, ляйтенант Феоктист Калінін і рядовий Пилип Платов відібрали собі життя . Є відомості, що покінчило самогубством понад 10 осіб, але невідомо, де їх поховано.

Зламавши опір полонених їх під посиленою вартою перевезено до Ню Йорку, а 4 липня 1945 року, саме в день свята Незалежности ЗДА, завантажено на пароплав, який відплив до СССР. Хто з-поміж цих полонених скінчив життя самогубством на пароплаві, або був забитий енкаведистами, чи загинув в сибірській тайзі, назавжди залишиться таємницею ...

Така є коротка історія одного з епізодів кривавої трагедії, що після закінчення Другої Світової Війни, мала місце крім ЗДА в Лієнці, Дравбурзі, Санкт Вайті, Риміні, Платтінґу й по різних таборах утікачів з московського царства тиранії, що їх силою видавано в руки червоних катів.

Інформація КУ СВУ — ЗДА

Редінґ Па.

48-ий ВІДДІЛ УНС У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ІСНУВАННЯ

Управа 48 відділу УНСоюзу імени Тараса Шевченка приготовляється до бенкету та й вечерниць для відзначення першої річниці свойого заснування. Бенкет відбудеться 16 жовтня ц. р.

Члени Управи в особах Михайла Когута — голови, Миколи Дубика — містоголови, Стефана Івасєчка — секретаря і Стефана Волянського — касира, поставили собі за завдання влаштуватицей бенкет на високому рівні. До участи в бенкеті вони запросили членів та й громадян міста Редінгу, як також всі дооколичні відділи і окружні комітети УНСоюзу.

Достойним гостем Бенкету буде головний предсідник Українського Народного Союзу п. Йосиф Лисогір, який виголосить головну промову. Заповіли своє прибуття головна радна УНСоюзу п-і Олена Штогрин і головний радний УНСоюзу п. Іван Одежинський з Філядельфії.

Зголосили своє прибуття і інші союзові діячі з різних околиць: довголітній голова Окружного Комітету басейну твердого вугілля п. Михайло Гентош з округи Шамокін, відомий союзовий і суспільно-громадський діяч п. Іван Зазворський, голова округи Алентавн. Треба подивляти Союзового діяча п. Михайла Фединишина, який є головою округи Перт-Амбой, Н. Дж., не зважаючи на далеку віддаль, зголосив своє прибуття враз з почетом своєї округи. — З далекого Вілкс-Бері зголосили своє прибуття всі члени Окружного Комітету на чолі з своїм молодим і енергійним головою п. Василем Валіґуном. І голова філядельфійської округи Степан Гавриш буде присутній на бенкеті, як тостмайстер.

Відділ цей заслуговує на увагу і пошану громадянства тому, що від початку свойого заснування веде наполегливу працю для розбудови нашої заморської твердині — Українського Народного Союзу.

Секретар того відділу п. Стефан Івасєчко не пропустить ні одного місяця, щоб не придбав бодай одного члена до відділу. Нещодавно він був відзначений почесною медалею за успіхи в Ювілейному році. Тому то секретарі сусідніх відділів і округ з пошаною відносяться до того відділу і вже більше як десять відділів з далеких околиць як Трентон, Кемден, Брістоль, Честер, Вілмінґтон, Філядельфія, Бетлегем, Скрентон, Бервік, Майнерсвіл і інші зголосили своє прибуття.

Здається, що найбільшою атракцією бенкету буде „Міс Союзівки", панна Маріянна Сухенко , яка виступить як солістка. Вона виконає і дует зі своєю не менше вродливою сестричкою панною Катрусею.

В розваговій частині можна буде подивляти танцювальну групу з Брістолю-Трентону, технічним керівником якої є п. Дмитро Надраґа. Опікуном та душею тої танцювальної групи є секретар 362 відділу в Брістолю п. Федір Петрик.

Після бенкету, для молоді і тих, які почувають себе молодими, відбудуться вечерниці, де до танців буде приґравати широковідома оркестра п. Павла Малинівського з Честеру, Па. — Аранжером вечерниць буде молодий союзовець і суспільно-громадський діяч Алентавну інж. Василь Камінський.

С. Г.

ЯК НА ФРОНТІ

„Дороги Київщини, як в далекі воєнні роки, чимось нагадують сьогодні фронтові, — пише „Молодь України" з 19 вересня. — Те ж пожвавлення, ті ж валки запорошених вантажних машин. Безперервним потоком сунуть вони польовими дорогами й центральними маґістралями, доставляючи в засіки батьківщини зерно, у сховища — овочі й городину, в траншеї — подрібнену кукурудзу, а на цукроварні — буряки".

КНИЖКИ

ОУП „ВОЛОСОЖАР"

Іван МАНИЛО

СОЮЗІВКА

Привіт тобі, Союзівко весела!
Привіт тобі, пошана й дружній спів!
За те, що ти нагадуєш нам села,
Дніпрові гори в сяєві степів;

За те, що ти до сонця-волі ґінко
Простуєш у тім розвитку грімкім;
За те, що ти нову ясну сторінку
Перегорнула і в житті моїм...

Союзівко, ти рідна всім оселе,
Зростай, борись, традиції плекай!
Для тебе літо щирий килим стеле,
Мов дар країв, де сонце і розмай...

ІВАН МАНИЛО — ДРУГ ЧИТАЧІВ — ВИСИЛАЄ ЦІННІ ВИДАННЯ: В. Чапленко: Уводини до мовознавства $1.00; Драматичні твори $3.30; П. Мирний: Повія (роман) $3.00; Юр. Яновський: Вершники (роман) $1.85; П. Феденко: Несмертельна слава (роман) $3.00; С. Скляренко: Святослав (роман) $3.00; В. Короленко: Вибрані твори $2.10; А. Орел: Словник чужомовних слів (укр. мовою, два томи) $6.00.

Адреса: I. MANYLO
P.O. Box 472
Vineland, N.J., U.S.A.

Вісті із Школи Українознавства Рідна Школа в Дітройті

1. Почався новий шкільний рік. Навчання в Школі Українознавства Товариства „Рідна Школа" почалося 11 вересня 1965 р. в усіх одинадцяти клясах і в клясі дітей англомовних батьків. Приміщення школи — будинок публічної школи ім. Коперника при вул. Черест, на сході Дітройту.

Дирекція Школи й батьківський комітет сердечно запрошують запізнених батьків привести своїх дітей до школи, бо кожний пропущений тиждень приносить шкоду дітям і цілій українській громаді.

2. День Української Культури. У місяці жовтні ц. р. сповниться нашій школі п'ятнадцятиріччя її існування. З цього приводу відбудеться 17 жовтня 1965 року в авдиторії „Коммюніті Артс" Вейнського Університету при вул. Кірбі й Кесс, „День Української Культури".

В його програмі буде: літературний монтаж Михайла Бажанського в поставі Катерини Бранки-Кривуцької, у виконанні учнів школи українознавства; музичний виступ Марії Лончини й Андрія Цапа; танцювальний ансамбль під проводом Іванни фон Драгінди; хор „Трембіта" під кермою д-ра М. Кушнира. Є всі підстави сподіватись, що в дні концерту авдиторія буде виповнена по береги.

3. Книжка про рідне шкільництво. Накладом Товариства „Рідна Школа" в Дітройті, яке є власником й опікуном Школи Українознавства й Дитячого Садка, появиться друком вже в половині жовтня ц. р. книжка під назвою „П'ятнадцять років рідної Школи". На зміст книжки складаються статті про Шкільну Раду УКК, Централю Опікунів, Товариство „Рідна Школа", Школу Українознавства, Дитячий Садок, Батьківський Комітет Школи та ін. Книжка ілюстрована численними світлинами.

4. Учительський курс. Заходом Товариства „Рідна Школа" в Дітройті почався в п'ятницю, 1-го жовтня ц. р. учительський курс. Його завдання — підготовити нових учителів для шкіл українознавства. Курсом проводить інспектор Шкільної Ради УКК, проф. д-р Мирон Дольницький. Поодинокі предмети викладають педагоги, що мають досвід, набутий під час навчання в школах українознавства.

5. Рідна Школа потребує підтримки. Крім моральної Товариство Рідна Школа потребує теж матеріяльної допомоги. Тому управа товариства звертається з проханням до всіх організацій, клюбів, купців, промисловців, професіоналістів і всіх громадян стати членами Рідної Школи , вплачуючи в кредитівці „Самопомочі" на конто товариства членські внески-пожертви (установи вплачують від 10 дол. вгору).

Адреса кредитівки:

11838 Jos. Campan, Detroit

О. С-ий

ГОЛОВНА УПРАВА
Т-ВА УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
повідомляє, що чергова

ТЕХНІЧНО-НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

— відбудеться

в суботу, 16-го жовтня 1965 р.

в приміщеннях
УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ
2 Схід 79-та вул., Ню Йорк, Н. Й.
Початок: год. 1-ша по пол.

ПРОГРАМА:

1. **Інж. Е. Івашків** (Squibb Institute for Medical Research); „Естраґування, виділення і очищення деяких стероїдів (антибіотичних сполук) при допомозі комплексів борону".
2. **Д-р Я. Д. Стахів** (U.S. Navy Civil Engineering Lab.); „Вплив міцности з'єднань між індивідуальними конструктивними елементами комірчастих конструкцій на загальну стабільність структур під обтяженням зовнішнім і гідростатичним тиском.
3. **Інж. Л. Добрянський** (Bell Telephone Lab., Inc.); „Один з допоміжних альґоритмів кінематичних систем".
4. **Арх. О. Тимошенко** (J. C. Warnecke Assoc.,); „Проблема побудови нових державних будинків у Вашинґтоні, Д. К. та збереження історичних пам'яток".
5. **Проф. д-р О. І. Третяк** (Mass. Institute of Tech.); „Інструмент для симуляції систем телевізійної передачі".
6. **Інж. З. Білик** (Grumman Aircraft Co.); „Радіоприймач і радіопередавач ультракороткої частоти для комунікації під час летів людини в просторі".
7. **Інж. Б. Микитин** (Northrop Aviation); „Пробні лети B-70 — прототипа літака суперсонічної швидкості. (Кольоровий фільм).

Після доповіді — запити та дискусія.

Продовження дискусії при буфеті після закінчення формальної програми.

В антрактах — фільми.

Запрошується до участи Членів ТУІА, представників установ та зацікавлених гостей.

Вступ вільний.

Спілка Українських Журналістів Америки (СУЖА)

ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО

в суботу і неділю 30-го і 31-го жовтня 1965 р.

— відбудеться —

на СОЮЗІВЦІ в Керґонксоні, Н. Й.
(Kerhonkson, N. Y.)

ПЕРШИЙ З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ АМЕРИКИ І КАНАДИ

Реєстрація учасників З'їзду в п'ятницю, 29-го жовтня ввечорі і в суботу, 30-го жовтня, рано.

ПРОГРАМА З'ЇЗДУ:

СУБОТА, 30-го ЖОВТНЯ 1965 р.:

Год. 11-та перед полуднем:
1. Відкриття З'їзду
2. Схвалення порядку нарад
3. Вибір Президії і Комісії
4. Доповіді:

Ред. Богдан Кравців („Свобода", Джерзі Ситі-Ню Йорк): **„Преса в Українській ССР".**

Ред. Василь Софронів-Левицький („Новий Шлях", Вінніпеґ-Торонто, Канада): **„Українська Преса в ЗДА і Канаді".**

Ред. Мстислав Дольницький („Америка", Філядельфія): **„Українська англомовна преса".**

Ред. Антін Драган („Свобода", Джерзі Ситі-Ню Йорк): **„Проблеми нашої преси".**

Перерва на обід

Год. 2-га по полудні:
Дискусія, внески і пропозиції.

Год. 7:30 ввечорі:
СПІЛЬНА ВЕЧЕРЯ
У програмі: Привіти та Літературно-розвагова програма.

НЕДІЛЯ, 31-го ЖОВТНЯ 1965 р.

Год. 10-та перед полуднем:
Богослуження.

Год. 11-та перед полуднем:
Продовження дебат, відчитання і схвалення Спільної Декларації.
Закінчення З'їзду.

Запрошуємо усіх українських журналістів і журналісток Америки і Канади до участи у З'їзді, зголошуючи свою участь уже тепер на адресу секретаря СУЖА:
Dr. Roman Kryshtalsky, 14 Peck Avenue, Newark 7, N.J., U.S.A.

ЗА УПРАВУ СУЖА:
Іван Кедрин-Рудницький, д-р Матвій Стахів, Антін Драган, д-р Роман Кришталський, Петро Сагайдачний, д-р Борис Ржепецький, Михайло Островерха, Микола Галів, Мстислав Дольницький, Валентин Коваль.

КЛЮБ КРУГЛОГО СТОЛА
повідомляє, що в п'ятницю, 15 жовтня о год. 7:15 веч.
в залі Вілкі Білдінг, 20 Вест 40-ва вул.
відбудеться доповідь **ЙОСИПА ГІРНЯКА**

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР І ДИКТАТУРА ПАРТІЇ

Замість квітів на могили
бл. п. о. МАРКА ГІЛЯ
і
бл. п. МАРІЇ НИНКИ
складають суму 20 долярів
на Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА
Богданна і Ярослав ГЕЛЕТА
Колледж Парк, Мд.

З приводу смерти
бл. п. МАРІЇ НАТАЛІЇ НИНКИ
заслуженої членкині „Пластприят"-у в Джерзі Ситі, Н. Дж., Товариство жертвує замість квітів на свіжу могилу Покійної — суму 20 дол. на Фонд Сиріт у Факс Чейс.
УПРАВА

Замість квітів на могилу
бл. п. д-ра СЕМЕНА ДЕМИДЧУКА
на цілі УВАН в ЗДА
зложила 10 долярів
Марія МАЛЄВИЧ

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. д-ра СЕМЕНА ДЕМИДЧУКА
10 долярів на потреби УВАН в Америці
складає
Марія КІВАЦЬКА

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в середу, 29-го вересня 1965 р. в Ганнібалю, Мо., упокоїлася в Бозі на 70-му році життя по довгій і тяжкій недузі, заосмотрена Найсвятішими Тайнами

бл. п.
МАРІЯ з ГАТАРАНЯКІВ ЯВОРСЬКА

Похорон відбувся в п'ятницю, 1-го жовтня 1965 р., о год. 9-ій з похоронного заведення на місцевий цвинтар в Ганнібалю.

У глибокому смутку:

ЮЛІЯН — чоловік
ІРИНА РУЩИЦЬКА — донька
ТАРАС РУЩИЦЬКИЙ — зять
НАДЯ — невістка
ОРЕСТ, ЛЮБОМИР, ЛІДІЯ, УЛЯНКА — внуки

ЮЛІЯ З НАЗАРЕВИЧІВ КРУПСЬКА

ДОВГОЛІТНЯ УЧИТЕЛЬКА НА ЛЕМКІВЩИНІ

ПОМЕРЛА 22-ГО ВЕРЕСНЯ 1965 Р. В РАКІВЦІ, ПОВ. НАДВІРНА НА УКРАЇНІ.

СОФІЯ З НАЗАРЕВИЧІВ ОНИЩУК З РОДИНОЮ
ВОЛОДИМИР І РОМАН НАЗАРЕВИЧІ З РОДИНАМИ
ОЛЬГА З КРУПСЬКИХ ПІДРОВА І
Д-Р ІВАН КРУПСЬКИЙ З РОДИНАМИ

У глибокій скорботі повідомляю Рідних, Приятелів і Знайомих, що в четвер, 7-го жовтня 1965 року, по довгій і важкій недузі упокоївся в Бозі на 69-му році життя

бл. п. СТЕФАН ЛЕВКУТ

б. вояк УГА, довголітній член УНСоюзу, основоположник 24-го Відділу ОДВУ

Заупокійна Панахида відбулася в похоронній каплиці Градовського в Дітройті, а похорон відбувся в понеділок, 11-го жовтня 1965 р., із згаданої похоронної каплиці до Української Православної Церкви при 29-ій вулиці й опісля на цвинтар Гренд Лавн.

Горем прибиті:

АННА — дружина
МАРІЯ, НАТАЛКА і КАТЕРИНА — сестри в Україні
ВАСИЛЬ і МИКОЛА — брати в Україні
та ближча і дальша Родина

Ділимося сумною вісткою, що дня 7-го жовтня 1965 р. о год. 4-ій рано по тяжкій хворобі, померла

бл. п. МАРГАРИТА НАРУШЕВИЧ
з Карвовських

Панахида за спокій душі Покійної була відправлена в п'ятницю, 8-го жовтня 1965 р. о год. 7-ій веч. в похор. заведенні П. Яреми, 7-ма вул. в Ню Йорку.

Заупокійна Служба Божа була відправлена в суботу, 9-го жовтня 1965 р. в 9-ій год. ранку у Свято-Троїцькій Церкві, 359 Брум вул., Ню Йорк.

Похорон відбувся на цвинтарі в Баунд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

муж — ЄВГЕН
кузина — АЛЛА, МИКОЛА ГРИГОРОВИЧ з синами ЮРКОМ, ІГОРОМ і АНДРІЄМ

Футболісти „Чорноморської Січі" ведуть у табелі АФЛіґи

„Чорноморська Січ", Нюарк, здобула минулої неділі, 10-го жовтня третю перемогу в першостях Американської Футбольної Ліґи і висунулася на перше місце табелі Ліґи, маючи на своєму рахунку 6:0 точок і відношення воріт 9:3. Футболісти „Чорноморської Січі" виграли високим вислідом 4:0 з місцевим суперником, дружиною Портуґального ФК. Ворота для „Ч. Січі" стріляли: Чайка 2, Рада і В. Чижович.

УСК Ню Йорк закінчив перемогою 4:0 минулонедільну зустріч з одинадцяткою „Мінерви-Пфельцер" за мистецтво „Великої Десятки" Німецько- Американського Футбольного Союзу. Вже в другій хвилині Пирдон здобув ведення для УС-К-у, а трое дальших воріт впали зі стрілів МекКолгена (2) і Шеферса (з подачі Шмотолохи) аж в останніх п'ятнадцятих хвилинах тих змагань. Впродовж цілих змагань дружина УСК-у сильно переважала. УСК стоїть на третьому місці табелі „Великої Десятки" з точками 6:2 і його ділить тільки одна точка від дружини „Н.П. Гота", яка займає тепер перше місце.

„Тризуб", Філядельфія, виборов перемогу 2:1 над Мадярським СК з Ню Бронсвік у своїх чергових змаганнях за мистецтво Американської Футбольної Ліґи. Футболісти „Тризуба" мали в цій грі сильну перевагу, особливо в другій половині зустрічі, в якій Вентлянд на 70-ій хвилині і Дос Сантос на 75-ій здобули ворота для „Тризуба". Мадяри здобули перші ворота на 20-ій хвилині гри. В табелі АФЛіґи займає „Тризуб" третє місце з точками 6:2 і відношенням воріт 7:4.

НАДОКУЧИВ, ЯК ПЕЧЕНА РЕДЬКА

— На збори я не піду. З комсомолу незабаром вибуду, — сказав Микола Литовець.

— Той комсомол нічого тобі не дас. Краще підбирай собі наречену. — порадила мати своєму синові Олексі Міликові.

Це пише кореспондент Д. Санжарівський („Молодь України" з 24 вересня) із Зіньківського району на Полтавщині.

АМЕРИКАНСЬКІ АСТРОНАВТИ В ОН

Американські астронавти Едвард Вайт (перший зліва) та Джеймс МекДівітт (з правого боку) одержали на пам'ятку своїх відвідин в Об'єднаних Націях від генерального секретаря ОН У Танта репродукцію прапору ОН.

„Даджерс" вирівняли рахунок перемог на 2:2 у „Світових Серіях" бейсболу

Лос Анджелес. — Дружина „Даджерс" здобула дві перемоги над суперниками „Твінс" з Міннесоти у третій і четвертій зустрічах „Світових Серій", які відбулися в суботу і неділю, 9-го і 10-го жовтня у Лос Анджелесі, Кал. в приявності рекордових чисел глядачів, в суботу — 55,934 і в неділю — 55,920. Вирівнявши рахунок перемог, бейсболісти Лос Анджелесу відбувають ще одні змагання „Серій" на своєму стадіоні в понеділок, а після них шоста і сьома зустріч, коли ще не буде вирішеного чемпіона, відбудеться на стадіоні „Твінс" у Блумінґтоні, Міннесота.

В третій зустрічі „Світових Серій" перемогли „Даджерс" вислідом 4:0 завдяки добрій грі кидача Клода Остіна, який не дозволив суперникам здобути ніодного пробігу. Спочатку цих змагань виконав церемоніяльний мет м'яча Кейсі Стенґель, бувший довголітній керівник бейсболових дружин професійних ліґ.

В четвертій зустрічі „Даджерс" показали свою силу в офензивній грі, здобуваючи високу перемогу 7:2, на яку зложилися між іншими повні пробіги (гом ранс) Вес Паркера, Лю Джансона і Гармона Кіллебру. Кидач „Даджерсів" Драйсдейл багато прислужився до перемоги своєї дружини, допустивши суперників лише до п'яти ударів.

Американський фармер може бути ключем до волі — заявляє директор федерального плянування

Принстон. — Бофорд Еллінґтон, директор Федерального Уряду Плянування, промовляючи на прийнятті Крайового Т-ва Стейтових Департаментів Рільництва, заявив, що американський фармер може стати ключевим бійцем за волю і мир в теперішньому загрозливому світі. Еллінґтон казав, що американський фармер зможе послужити справі миру тільки тоді, коли ця країна буде провадити здорову рільничу економіку. Щоб це сталося, треба поширити внутрішній і закордонний ринок для фармерських продуктів та дбати про те, щоб посівна площа для окремих рільничих культур відповідала запотребуванню, а також не можна допустити до того, щоб меншали прибутки фармерів. Директор Еллінґтон висловив надію, що можна здійснити цю ціль, бо теперішня рільнича політика дбає про зменшення запасів рільничих продуктів, а ріст населення вдома і за кордоном спричиняє більше запотребування на харчові продукти. Коли б ЗДА були змушені вести війну, тоді Уряд Плянування зможе у співпраці із фермерами допомогти до того, щоб ЗДА могли пережити цю страшну атомову війну, яка могла б радіяцією знищити частину харчових запасів. Під час миру ЗДА можуть причинитися до того, щоб зменшувати голод, який існує в деяких країнах світу. Директор Федеральної Програми Харчі для Миру, Ричард В. Рутер, заявив, що ця країна впродовж існування цієї програми вислала вже харчів до потребуючих держав на суму — $14 000 000 000.

В АМЕРИЦІ Й У СВІТІ

ЖИТТЯ У ПІВНІЧНОМУ В'ЄТНАМІ СТАЛО ДУЖЕ ВАЖКЕ — твердить японська преса. Внаслідку безперервних американських бомбових налетів — рух по шляхах став небезпечний і майже завмер. Люди їздять і перевозять товари тільки ніччю, без світел. Всі фабрики у Ганою і інших містах, що їх американці до цього часу не бомбардували, раз-у-раз трублять на сполох, сади пориті на протилетунські схоронища, цивільні мужчини і жінки, втягнені в комуністичну міліцію, днем і ніччю сторожать по вулицях. Американські налети зосереджені тепер проти двох шляхів, які лучать Північний В'єтнам з Комуністичним Китаєм. Комунікація між ними майже спаралізована, відбувається дещо ночами.

ПРЕЗИДЕНТ КАМБОДЖІ НОРОДОМ ШІГАНУК ВІДВІДАВ Пейпінг та підписав спільну з Чу Ен-лаєм декларацію, в якій вони передбачають, що Об'єднані Нації „розлетяться", якщо не будуть реорганізовані і не приймуть у свої ряди Комуністичного Китаю. Чу Ен-лай знову блофував, що „ми без вагання допоможемо геройському індо-китайському народові викинути американських агресорів з Індо-Китаю і цілої Південної Азії" — якщо американці самі відтіль не вийдуть.

ТОВАРИСТВО ОФІЦЕРІВ РЕЗЕРВИ ПРОТИ РІШЕННЯ ДЕПАРТАМЕНТУ ОБОРОНИ В СПРАВІ РЕЗЕРВ. Це Товариство заявило, що рішення секретаря оборони Роберта МекНамари б'є по самому серці організованих армійських резерв. Секретар оборони повідомив про розформовання 750 відділів армійської резерви, бо вони не є потрібні. Здійснення цього рішення негайно зліквідує 6 вишколених бойових дивізій та інші бойові відділи резерви, які залишилися після зменшення резерв в 1962-му році. Це рішення зменшить резерви на 55,000 вишколених вояків. Секретар оборони заявив, що реорганізація резерв не зменшить бойової сили ЗДА.

ЯПОНСЬКА ПРЕСА ПОВІДОМЛЯЄ НЕСПРАВЕДЛИВО про війну у В'єтнамі — закинув їй публічно американський амбасадор в Токіо Едвін Райшавер. Він звернув увагу, що японська преса систематично промовчує заяви південно-в'єтнамських лідерів, зате розголошує заяви комуністичних північно-в'єтнамських ватажків. Американський амбасадор висловив думку, що японське громадянство повинно з більшою увагою та об'єктивністю ставитись до проблеми В'єтнаму, що заторкує безпеку цілої Азії.

ТАРЗАН, ч.5512. Відходять із думкою вернутись . . .

WALA SIGHED "I-I SUPPOSE NOW YOU MUST LEAVE ME AGAIN?" TARZAN SMILED TENDERLY "I'M SORRY--"

"BUT I'LL BE BACK!" HE CALLED IN FAREWELL.

4-4-5512

"AND SOONER THAN YOU THINK, PRETTY GIRL," MORELLI MURMURED. "SOONER THAN YOU THINK!"

Веле зідхнула. — Я, я гадаю, що тепер ви мусите знов мене залишити? Тарзан чуло засміявся. — Мені прикро . . .

— Але я вернуся! — він сказав на прощання.

— І то скоріше, як ви думаєте, гарна дівчино, — шептав Мореллі. — Скоріше, як ви думаєте!